

WIENIAWSKI | NOSKOWSKI

POLISH ROMANTIC WORKS

Wojciech NIEDZIÓŁKA violin

Arthur Rubinstein Philharmonic Orchestra

Paweł PRZYTOCKI conductor

**Filharmonia
Łódzka**
im. Artura
Rubinsteina

Instytucja kultury Samorządu Województwa Łódzkiego współprowadzona
przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
A cultural institution of the Łódź Voivodeship Self-Government co-led
by the Minister of Culture and National Heritage

województwo
Łódzkie

Finansowane z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego
Financed from the Łódź Voivodeship Self-Government's budget

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Ministry of Culture and National Heritage

**Polska Grupa
Energetyczna**

Główny Sponsor Filharmonii Łódzkiej
Main Sponsor of the Arthur Rubinstein Philharmonic

Wydawcą *Koncertu skrzypcowego fis-moll* op. 14 Henryka Wieniawskiego jest Polskie Wydawnictwo Muzyczne
The publisher of *Violin Concerto No. 1 in F sharp minor*, Op. 14 by Henryk Wieniawski is PWM Edition

Wydawcą *II Symfonii c-moll „Elegijne”* Zygmunta Noskowskiego jest Filharmonia Opolska im. Józefa Elsnera
The publisher of *Symphony No. 2 in C minor „Elegiac”* by Zygmunt Noskowski is Józef Elsner Opole Philharmonic

© **DUX RECORDING PRODUCERS, DUX 2039, 2023**

NAGRANIE ZREALIZOWANO W SALI KONCERTOWEJ EUROPEJSKIEGO CENTRUM MUZYKI KRZYSZTOFA PENDERECKIEGO W LUSŁAWICACH 27–30 WRZEŚNIA 2023 ROKU
RECORDED AT THE CONCERT HALL OF THE KRZYSZTOF PENDERECKI EUROPEAN CENTRE FOR MUSIC IN LUSŁAWICE, 27–30 SEPTEMBER 2023

MAŁGORZATA POŁAŃSKA, MARCIN GUZ REŻYSERIA NAGRANIA | RECORDING SUPERVISION & SOUND ENGINEERING

MARCIN GUZ MONTAŻ, MASTERING | EDITING, MASTERING

ŻANETA PNIEWSKA TŁUMACZENIA | TRANSLATIONS

RAFAŁ DYMERSKI PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD | GRAPHIC DESIGN & PAGE LAYOUT

MARCIN TARGOŃSKI REDAKCJA | EDITOR

DUX RECORDING PRODUCERS

Morskie Oko 2, 02-511 Warsaw, Poland | www.dux.pl, e-mail: dux@dux.pl

WIENIAWSKI | NOSKOWSKI

POLSKIE UTWORY ROMANTYCZNE POLISH ROMANTIC WORKS

Henryk WIENIAWSKI (1835–1880)

I Koncert skrzypcowy fis-moll op. 14

Violin Concerto No. 1 in F sharp minor, Op. 14 (1853)

ZYGMUNT NOSKOWSKI (1846–1909)

II Symfonia c-moll „Elegijna” | Symphony No. 2 in C minor ‘Elegiac’ (1875–1879)

Wojciech NIEDZIÓŁKA skrzypce | violin

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina

Arthur Rubinstein Philharmonic Orchestra

Paweł PRZYTOCKI dyrygent | conductor

Henryk Wieniawski (1835–1880) określany był w XIX wieku mianem drugiego wcielenia Niccolò Paganiniego. Jako wirtuoz skrzypiec dał się poznać szerszej publiczności już we wczesnej młodości, o czym świadczą między innymi fakt, iż pedagodzy Konserwatorium w Paryżu jednogłośnie uznali jedenastolatka za zwycięzcę egzaminów kończących studia; został on zarazem najmłodszym absolwentem w historii tej uczelni. Dwa lata później, po jednym ze swoich koncertów w Sankt Petersburgu, został okrzyknięty przez starszego kolegę po fachu, Henriego Vieuxtemps'a, mianem geniusza. Od tego czasu z powodzeniem łączył karierę wirtuozowską z komponowaniem, a jego niebywała wirtuozeria podziwiana była w Europie i Ameryce.

Koncert fis-moll Henryka Wieniawskiego powstał w 1853 roku, a jego prawykonanie odbyło się 27 października 1853 roku w Lipsku. Utwór został zadedykowany królowi pruskiemu, który odznaczył osiemnastoletniego Wieniawskiego Wielkim Złotym Medalem „Sztuki i Nauki”.

Młodzięńczy koncert wyraźnie utrzymany jest w konwencji romantycznej, a jego wirtuozowski charakter do dziś stanowi wielkie wyzwanie dla skrzypków na całym świecie. Wieniawski, tworząc koncertowe arcydzieło, niewątpliwie mógł inspirować się analogicznymi utworami Niccolò Paganiniego czy Karola Lipińskiego.

Pierwszą część otwiera ekspozycja orkiestrowa złożona z dwóch ogniw, w których pojawiają się główne tematy. Pierwsze z nich odznacza się ekspresją i patosem, spotęgowanym przez wprowadzone rytmy marszowe, drugie cechuje kantylena i śpiewność, tożsame

z charakterem drugiego tematu. Architektonika *Allegro moderato* cały czas będzie bazować na tego rodzaju kontrastach. Na uwagę zasługują także oryginalne pomysły dotyczące ekspozycji partii skrzypiec. Po wybrzmieniu pierwszego tematu Wieniawski puentuje ogniwo wirtuozowskim, brawurowym epilogiem. Sytuacja przedstawia się identycznie w odniesieniu do tematu drugiego. Po pełnym sentymentalizmu odcinku pojawia się wirtuozowska coda. Reasumując, w części pierwszej nieustannie ścierają się trzy żywioły: patos, łagodny sentymentalizm i wirtuozeria.

W części drugiej kompozytor nieoczekiwanie odchodzi od brawury i wirtuozerii, przenosząc słuchacza w świat niemal bajkowy i idylliczny. Kompozytor oznaczył tę część jako *Preghiera. Larghetto*, jednak jej melodyka raczej nie kojarzy się z modlitwą, a z miłośnym wyznaniem, bądź z emocjami nacechowanymi radością i beztróską. W tym miejscu można pokusić się o zestawienie tego epizodu z *Larghetto* z *Koncertu f-moll* op. 21 Fryderyka Chopina. O ile jednak Chopin w środkowym ogniwie wprowadza niezwykle dramatyczny recytatyw, o tyle Wieniawski ani na moment nie wychodzi poza ramy utopijnej sielanki.

Finał rozpoczyna fanfarny motyw grany przez trąbki, zapowiadający temat ronda, w którym pobrzmiwają echa ludowej muzyki węgierskiej. W finale wyraźnie dominują elementy popisowe, jednak kompozytor także tutaj wprowadza odcinki kantylenowe. Całość wieńczy brawurowa, efektowna coda.

Wbrew powszechnej opinii, utworu nie sposób określić mianem wyłącznie wirtuozowskiego, a poglą,

iż *Koncert fis-moll* to kompozycja mniej dojrzała od *Koncertu d-moll*, jest niesprawiedliwy. W *Koncertcie fis-moll* pojawiają się niezwykle przejmujące odcinki liryczne, tworzące fascynujący kontrast wobec wirtuozerii i patosu.

Zygmunt Noskowski przyszedł na świat 2 maja 1846 roku w Warszawie. Początkowo uczył się w klasie skrzypiec Jana Hornziela, następnie wstąpił do warszawskiego Instytutu Muzycznego, gdzie uzupełnił edukację pod kierunkiem Apolinarego Kąskiego, Stanisława Moniuszki i Franciszka Ciaffeiego. W roku 1872, dzięki stypendium, wyjechał do Berlina, gdzie kontynuował studia w klasach Friedricha Kiela (kompozycja) oraz Richarda Wüersta (instrumentacja). Po powrocie do Polski Noskowski przez lata podejmował szereg aktywności i przyczynił się do rozwoju życia muzycznego Warszawy. Kompozytor odnosił także spektakularne sukcesy pedagogiczne. Jego uczniami byli między innymi: Henryk Melcer, Apolinary Szeluto, Grzegorz Fitelberg, Mieczysław Karłowicz i Karol Szymanowski. Zygmunt Noskowski zmarł 23 lipca 1909 w Warszawie.

II Symfonia c-moll „Elegijna” (1875-1879) w całości naznaczona została pierwiastkiem dramatycznym, a liczne odniesienia narodowe – z cytatem z *Mazurka Dąbrowskiego* na czele – mogą budzić skojarzenia martyrologiczne.

Forma pierwszej części, *Moderato misterioso – Allegro molto*, jest mocno rozcłonkowana, a liczne odcinki przywodzą na myśl – pełną rozbudowanych modulacji

i długich fraz – orkiestrową twórczość Ryszarda Wagnera.

Część druga, *Scherzo. Vivace – Poco tranquillo* jest równie wzniosła i nasycona patosem. Mimo iż mamy tu do czynienia z formą scherza, środkowy epizod również wyróżnia się wzniosłością i pompacyjnym charakterem. Wydaje się, jakby dla Noskowskiego kluczowe było ukazanie cierpienia polskiego narodu z różnych perspektyw, mających swój wspólny, dramaturgiczny mianownik.

Kulminacyjnym momentem arcydzieła okazuje się część trzecia, *Elegia. Andante molto sostenuto*. W tym ustępie dramaturgia sięga niebywałych rozmiarów. Łagodny smutek ściera się z niewyobrażalnymi przejawami rezygnacji, a liczne dynamiczne gradacje potęgują wrażenie katastrofizmu.

W *Finale. „Per aspera ad astra!”*. *Poco adagio – Allegro assai vivace* kompozytor wprowadza cytaty z *Mazurka Dąbrowskiego*, który w połączeniu z posępnym charakterem może symbolizować tęsknotę za odzyskaniem przez Polskę niepodległości. Pojawiają się tu także krótkie odcinki polifoniczne, płynnie skonstrastowane z ogniwami wzniosłymi i patetycznymi.

O Fryderyku Chopinie można niewątpliwie powiedzieć, że to największy polski kompozytor. Jednak to Zygmunt Noskowski, a później Ignacy Jan Paderewski, w nadzwyczajny sposób uchwycili idiom polskiego patriotyzmu oraz niewyobrażalnej tęsknoty za odzyskaniem suwerenności.

Dariusz Marciniuszyn

Henryk Wieniawski (1835–1880) was referred to in the 19th century as the second coming of Niccolò Paganini. As a virtuoso violinist, he became known to a wider audience in his early youth. This is evidenced by the fact that the pedagogues of the Paris Conservatory unanimously recognized the eleven-year-old as the winner of the exams concluding his studies, making him the youngest graduate in the history of the institution. Two years later, after one of his concerts in St. Petersburg, he was hailed as a genius by his older colleague, Henri Vieuxtemps. From then on, he successfully combined a virtuoso career with composition, and his extraordinary virtuosity was admired in Europe and America.

Henryk Wieniawski's **Concerto in F sharp minor** was composed in 1853, and its premiere took place on October 27, 1853, in Leipzig. The composition was dedicated to the Prussian king, who honored the eighteen-year-old Wieniawski with the Grand Gold Medal of 'Art and Science.'

The youthful concerto is clearly within the romantic convention, and its virtuosic character remains a great challenge for violinists worldwide to this day. While creating this concert masterpiece, Wieniawski undoubtedly drew inspiration from similar works by Niccolò Paganini or Karol Lipiński.

The first part opens with an orchestral exposition consisting of two elements, featuring the main themes. The first is marked by expression and pathos, heightened by introduced march rhythms, while the second is characterized by cantabile and lyricism, consistent with

the character of the second theme. The architecture of *Allegro moderato* continually relies on such contrasts. The original ideas regarding the exposition of violin parts are also noteworthy. After the first theme, Wieniawski punctuates the section with a virtuosic, brilliant epilogue. The situation is identical with respect to the second theme. After a section full of sentimentality, a virtuosic coda appears. In summary, the first part constantly clashes three elements: pathos, gentle sentimentality, and virtuosity.

In the second part, the composer unexpectedly departs from bravura and virtuosity, transporting the listener into an almost fairy-tale and idyllic world. The composer labeled this section as *Preghiera* [Prayer]. *Larghetto*, however, its melody is more reminiscent of a love confession or emotions characterized by joy and carefree attitude. At this point, one might compare this episode to the *Larghetto* from Fryderyk Chopin's *Concerto in F minor*, Op. 21. However, while Chopin introduces an incredibly dramatic recitative in the middle section, Wieniawski never strays beyond the framework of utopian idyll.

The finale begins with a fanfare motif played by trumpets, announcing the theme of the rondo, resonating with echoes of Hungarian folk music. Showy elements clearly dominate the finale, but the composer also introduces cantabile sections here. The entire composition is crowned with a brilliant, spectacular coda.

Contrary to popular opinion, it is impossible to categorize the work solely as virtuosic, and the view that the F sharp minor Concerto is less mature than

the D minor Concerto is unjust. In the F sharp minor Concerto, incredibly moving lyrical passages appear, creating a fascinating contrast to the virtuosity and pathos.

Zygmunt Noskowski was born on May 2, 1846, in Warsaw. Initially, he studied in Jan Hornziel's violin class, then joined the Warsaw Music Institute, where he supplemented his education under the guidance of Apolinary Kański, Stanisław Moniuszko, and Franciszek Ciaffei. In 1872, thanks to a scholarship, he traveled to Berlin, where he continued his studies in the classes of Friedrich Kiel (composition) and Richard Wüerst (instrumentation). Upon returning to Poland, Noskowski engaged in various activities for years and contributed to the development of the musical life of Warsaw. The composer also achieved spectacular pedagogical success. His students included Henryk Melcer, Apolinary Szeluto, Grzegorz Fitelberg, Mieczysław Karłowicz, and Karol Szymanowski. Zygmunt Noskowski passed away on July 23, 1909, in Warsaw.

His **Symphony No. 2 in C minor, 'Elegiac'** (1875–1879), is entirely marked by a dramatic element, and numerous national references – with a quote from the *Dąbrowski's Mazurka* at the forefront – may evoke martyr-like associations.

The form of the first part, *Moderato misterioso – Allegro molto*, is highly segmented, and numerous passages bring to mind the orchestral works of Richard Wagner, full of elaborate modulations and long phrases.

The second part, *Scherzo. Vivace – Poco tranquillo*, is equally sublime and filled with pathos. Although it is a scherzo, the central episode also stands out for its loftiness and pompous character. It seems as if Noskowski aimed to portray the suffering of the Polish nation from various perspectives, sharing a common dramaturgical denominator.

The culmination of the masterpiece is the third part, *Elegy. Andante molto sostenuto*. In this section, the dramaturgy reaches unprecedented dimensions. Gentle sadness clashes with unimaginable expressions of resignation, and numerous dynamic gradations intensify the impression of catastrophism.

In the *Finale. 'Per aspera ad astra!'. Poco adagio – Allegro assai vivace*, the composer introduces a quote from the *Dąbrowski's Mazurka*, which, combined with the somber character, may symbolize the longing for Poland to regain independence. Short polyphonic passages also appear here, smoothly contrasting with sublime and grandiloquent elements.

While undoubtedly Fryderyk Chopin is considered the greatest Polish composer, it is Zygmunt Noskowski, and later Ignacy Jan Paderewski, who remarkably captured the idiom of Polish patriotism and the unimaginable longing for the restoration of sovereignty.

Dariusz Marcinişzyn

Wojciech NIEDZIÓŁKA

Wojciech NIEDZIÓŁKA jest 20-letnim skrzypkiem, solistą, kameralistą, studentem Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi w klasie skrzypiec prof. Łukasza Błaszczyka. W 2016 roku ukończył Państwową Szkołę Muzyczną im. Karola

Kurpińskiego w Warszawie w klasie skrzypiec prof. Anny Rzymyszkiewicz, a w 2022 roku został absolwentem Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II st. im. Karola Szymanowskiego w Warszawie pod kierunkiem prof. Łukasza Błaszczyka.

Jest laureatem wielu prestiżowych konkursów muzycznych organizowanych w kraju i za granicą. Do najważniejszych osiągnięć artysty należą: I nagroda w Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym im. Georga Philippa Telemanna w Poznaniu, I nagroda w Ogólnopolskim Konkursie Skrzypcowym im. Rodziny Grobliczów w Krakowie, II nagroda w Ogólnopolskim Konkursie Skrzypcowym im. Zdzisława Jahnkego w Poznaniu, I nagroda w Ogólnopolskim Konkursie Skrzypcowym Pamięci Aleksandry Januszajtis w Gdańsku oraz Grand Prix Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego „Young Paganini” w Legnicy. Jest także laureatem Nagrody dla Najwyżej Sklasyfikowanego Polaka XVI Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu.

Występował jako solista z towarzyszeniem takich orkiestr, jak: Slovak Sinfonietta, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina, Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie, Polska Orkiestra Sinfonia Iuventus im. Jerzego Semkowa, Orkiestra Filharmonii Poznańskiej, Orchestra Hochschule für Musik Franz Liszt, Orkiestra Kameralna Primuz, Orkiestra Kameralna Polskiego Radia Amadeus, Orkiestra Filharmonii Dolnośląskiej, Orkiestra Filharmonii Zielonogórskiej czy Sinfonia Baltica. Brał udział

w licznych festiwalach muzycznych, kursach mistrzowskich, a także renomowanych programach: Morningside Music Bridge oraz Luzerne Music Center w Stanach Zjednoczonych.

Swoje umiejętności rozwijał pod okiem wybitnych mistrzów, do których zaliczają się m.in.: Robert Szreder, Noah Bendix-Balgley, Midori, Miriam Fried, Mihaela Martin, Daniel Stabrawa, Clara-Jumi Kang, Jonian Ilias Kadesha, Marcin Baranowski i Wiesław Kwaśny.

Od wielu lat związany jest z Europejskim Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego w Luśwawicach, z którym współpracował w ramach takich programów, jak: Penderecki Youth Orchestra, Prezentacje czy Luśwawicka Orkiestra Talentów.

W 2018 roku został laureatem programu stypendialnego Narodowego Centrum Kultury „Młoda Polska”, a w 2023 roku otrzymał prestiżową nagrodę Koryfeusz Muzyki Polskiej w kategorii „Odkrycie Roku”.

Wojciech NIEDZIÓŁKA is a 20-year-old violinist, soloist, chamber musician, student of the Grażyna and Kiejstut Bacewicz Academy of Music in Łódź in the violin class of Prof. Łukasz Błaszczyk. In 2016, he graduated from the Karol Kurpiński State Music School in Warsaw in the violin class of Prof. Anna Rzymyszkiewicz; in 2022, he graduated from the Karol Szymanowski General Education Secondary Music School in Warsaw under the supervision of Prof. Łukasz Błaszczyk.

Prizewinner of a number of prestigious music competitions held both in Poland and abroad. The artist's

most important achievements include: 1st prize in the International Georg Philipp Telemann Violin Competition in Poznań; 1st prize in the All-Polish Groblich Family Violin Competition in Cracow; 2nd prize in the All-Polish Zdzisław Jahnke Violin Competition in Poznań; 1st prize in the All-Polish Violin Competition 'Aleksandra Januszajtis in Memoriam' in Gdańsk; Grand Prix of the International Violin Competition 'Young Paganini' in Legnica. In addition, he won the Award for the Highest Ranked Participant Representing Poland in the 16th International Henryk Wieniawski Violin Competition in Poznań.

He has performed as a soloist with such orchestras as the Slovak Sinfonietta, Polish National Radio Symphony Orchestra in Katowice, Arthur Rubinstein Łódź Philharmonic Symphony Orchestra, Polish Radio Symphony Orchestra in Warsaw, Jerzy Semkow Polish Sinfonia Iuventus Orchestra, Poznań Philharmonic Orchestra, Orchestra of the Hochschule für Musik Franz Liszt, Primuz Chamber Orchestra, Amadeus Chamber Orchestra of Polish Radio, Lower Silesian Philharmonic Orchestra, Zielona Góra Philharmonic Orchestra, or Sinfonia Baltica. He has participated in numerous music festivals, masterclasses, and renowned programmes: Morningside Music Bridge and Luzerne Music Center in the USA.

He has been developing his skills under the supervision of outstanding masters, including Robert Szreder, Noah Bendix-Balgley, Midori, Miriam Fried, Mihaela Martin, Daniel Stabrawa, Clara-Jumi Kang, Jonian Ilias Kadesha, Marcin Baranowski, and Wiesław Kwaśny.

For many years, he has been associated with the Krzysztof Penderecki European Centre for Music in Luśławice, with which he has co-operated as part of such programmes as the Penderecki Youth Orchestra, Presentations, or the Luśławice Talent Orchestra.

In 2018, he was among the winners of the scholarship programme of the National Centre for Culture "Young Poland"; in 2023, he received a prestigious Coryphaeus of Polish Music in the category Discovery of the Year.

© Dariusz Kulesza

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina | Arthur Rubinstein Philharmonic Orchestra

Za początek **Filharmonii Łódzkiej** uznaje się koncert inaugurujący działalność łódzkiej Orkiestry Symfonicznej, który odbył się 17 lutego 1915 roku w nieistniejącym już łódzkim Teatrze Wielkim przy ul. Konstytucyjnej. ŁOS była drugą, po orkiestrze Filharmonii Warszawskiej, stałą orkiestrą symfoniczną na obszarze byłego zaboru rosyjskiego.

W swojej ponad stuletniej historii muzycy łódzkiej orkiestry występowali pod batutą wielu wybitnych dyrygentów, m.in.: Hermanna Abendrotha, Waleriana Bierdiajewa, Zdzisława Birnbauma, Henryka Czyża, Grzegorza Fitelberga, Jerzego Katlewicza, Pawła Kleckiego, Jana Krenza, Sergiusza Kusewickiego, Andrzeja Markowskiego, Emila Młynarskiego, Stanisława

Skrowaczewskiego, Zdzisława Szostaka, Bohdana Wodiczkę. W późniejszych czasach prowadzili zespół: Łukasz Borowicz, Tomasz Bugaj, José Maria Florêncio, Jacek Kaspzyk, Jerzy Maksymiuk, Michał Nesterowicz, Krzysztof Penderecki, Marek Pijarowski, Michael Sanderling, Krzysztof Urbański, Tadeusz Wojciechowski, Michael Zilm.

Splendoru Orkiestrze dodają również soliści, którzy z nią występowali. Byli to, m.in.: Artur Rubinstein, Dawid i Igor Ojstrachowie, Światosław Richter, Mściśław Rostropowicz, Grażyna Bacewicz, Witold Małcużyński, Henryk Szeryng, Wanda Wiłkomirska, Krystian Zimerman, a w ostatnich latach: Lang Lang, Piotr Anderszewski, Midori, Elina Garanča, Maria Guleghina, Evelyn Glennie, Ivo Pogorelić, Rafał Blechacz, Sergej Krylov, Alexei Volodin, Simon Trpčeski, Markus Schirmer, Avri Levitan, Ivan Monighetti, Jonathan Plowright, Garrick Ohlsson, Julian Rachlin, Natalia Gutman, Sharon Kam, Konstanty Andrzej Kulka, Elżbieta Chojnacka, Aleksandra Kurzak, Mariusz Kwiecień.

Łódzcy filharmonicy dokonali wielu pierwszych polskich prawykonań znanych dzieł, m.in.: 1 listopada 1957 roku pod batutą Henryka Czyży zabrał się oratorium Arthura Honeggera *Król Dawid* (z udziałem działającego przy Państwowej Filharmonii w Łodzi Chóru i solistów), a w rok po nowojorskim prawykonaniu, 14 września 1984 roku, Andrzej Markowski poprowadził *III Symfonię* Witolda Lutosławskiego.

W swoim dorobku artystycznym łódzcy muzycy mają szereg wyjątkowych prawykonań, wśród których były: *Koncert fortepianowy* Tadeusza Paciorekiewicza,

Symfonia B-dur i II Symfonia D-dur Tomasza Kiese-wettera czy skomponowany przez Krzysztofa Pendereckiego dla uczczenia 65. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Ghetto *Kadisz. Łódzkim Abramkom, którzy chcieli żyć, Polakom, którzy ratowali Żydów*.

Dla orkiestry pisali: Krzysztof Meyer, Paweł Mykietyn, Artur Zagajewski, Andrzej Kwieciński czy Mikołaj Piotr Górecki. Na znaczący dorobek zespołu złożyły się także nagrania dla polskich i zagranicznych firm fonograficznych, szczególnie te zrealizowane pod kierownictwem Henryka Czyży oraz Zdzisława Szostaka. Zarejestrowano m.in. *II Symfonię* Karola Szymanowskiego i *V Symfonię* Ludwiga van Beethovena. W 2015 roku orkiestra nagrała kompozycje Witolda Lutosławskiego na głos i orkiestrę pod kierownictwem Daniela Raiskina – nagranie to nominowane było do nagrody Fryderyk 2015. Pięć lat później zespół pod kierunkiem Pawła Przytockiego otrzymał dwie kolejne nominacje do tego prestiżowego wyróżnienia: za płyty z koncertami fortepianowymi Aleksandra Tansmana i Grażyny Bacewicz z solistką Julią Kociuban oraz koncertami skrzypcowymi Emila Młynarskiego z Piotrem Pławnerem. Ten drugi album otrzymał Fryderyka w kategorii Album Roku – Muzyka Koncertująca.

Zespół odbył wiele zagranicznych tournées. W ostatnich kilku latach odwiedził Austrię, Belgię, Holandię, Niemcy, Norwegię, Szwajcarię i Włochy, występując w tak prestiżowych salach koncertowych, jak Tonhalle w Zurychu, Salle de Musique w La Chaux-de-Fonds, Sala Królowej Elżbiety w Antwerpii, Filharmonia w Kolonii, Sala Verdigo w Konserwatorium w Mediolanie

czy główna siedziba Filharmonii w Rotterdamie – De Doelen. Wyjazdy te przygotowane i poprowadzone były przez Daniela Raiskina, który w latach 2008–2015 był początkowo szefem-dyrygentem Orkiestry, później jej głównym dyrygentem.

W lutym 2017 roku orkiestra pod kierownictwem Pawła Przytockiego dała koncert w Złotej Sali Musikvereinu w Wiedniu. Odniesiony sukces i odebrany imponujący aplauz od międzynarodowej publiczności stały się inspiracją do zaproszenia Pawła Przytockiego do pełnienia funkcji dyrektora artystycznego Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina, poczynając od sezonu artystycznego 2017/2018.

W 2015 roku, w stulecie swojego istnienia, Orkiestra Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina została odznaczona Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis”.

The concert inaugurating the activities of the **Łódź Symphony Orchestra** is considered to be the beginning of the Łódź Philharmonic; the event took place on 17 February 1915 at the non-existent Łódź Grand Theatre at Konstantynowska Street. The Łódź Symphony Orchestra (ŁSO) was a second, next to the Warsaw Philharmonic Orchestra, permanent symphony orchestra in the area of the former Russian partition.

In their over 100-year history, the Łódź orchestra's musicians have performed under the baton of many outstanding conductors, including Hermann Abendroth,

Valerian Berdyaev, Zdzisław Birnbaum, Henryk Czyż, Grzegorz Fitelberg, Jerzy Katlewicz, Paweł Klecki, Jan Krenz, Serge Koussevitzky, Andrzej Markowski, Emil Młynarski, Stanisław Skrowaczewski, Zdzisław Szostak, and Bohdan Wodiczko. Later, they have also been led by: Łukasz Borowicz, Tomasz Bugaj, José Maria Florêncio, Jacek Kasprzyk, Jerzy Maksymiuk, Michał Nesterowicz, Krzysztof Penderecki, Marek Pijarowski, Michael Sanderling, Krzysztof Urbański, Tadeusz Wojciechowski, or Michael Zilm.

It is also the soloists who have performed with the orchestra that add splendour to it. They include, among others, Arthur Rubinstein, David and Igor Oistrakh, Sviatoslav Richter, Mstislav Rostropovich, Grażyna Bacewicz, Witold Małcużyński, Henryk Szeryng, Wanda Wiłkomirska, Krystian Zimerman, and in recent years: Lang Lang, Piotr Anderszewski, Midori, Elīna Garanča, Maria Guleghina, Evelyn Glennie, Ivo Pogorelič, Rafał Blechacz, Sergei Krylov, Alexei Volodin, Simon Trpčeski, Markus Schirmer, Avri Levitan, Ivan Monighetti, Jonathan Plowright, Garrick Ohlsson, Julian Rachlin, Natalia Gutman, Sharon Kam, Konstanty Andrzej Kulka, Elżbieta Chojnacka, Aleksandra Kurzak, or Mariusz Kwiecień.

The ŁSO has performed a number of Polish premieres of famous works, e.g. on 1 November 1957, under the direction of Henryk Czyż, Arthur Honegger's oratorio *King David* (with the participation of the Choir at the State Philharmonic in Łódź and soloists) could be heard, and a year after the New York premiere, on 14 September 1984, Andrzej Markowski conducted Witold Lutosławski's *Symphony No. 3*.

The artistic achievements of the Łódź musicians cover a number of exceptional world premieres, including the Piano Concerto by Tadeusz Paciorkiewicz, the Symphony in B-flat major and the Symphony No 2 in D major by Tomasz Kiesewetter, or Krzysztof Penderecki's *Kadisiz. To the Abrahams of Łódź who Wanted to Live; to the Poles who Saved Jews*, composed on the occasion of the 65th anniversary of the liquidation of the Litzmannstadt Ghetto.

Krzysztof Meyer, Paweł Mykietyń, Artur Zagajewski, Andrzej Kwieciński, or Mikołaj Górecki have composed for the orchestra. The ensemble's significant achievements also include recordings for Polish and foreign record labels, especially those made under the direction of Henryk Czyż and Zdzisław Szostak. The registered compositions feature, e.g. Symphony No 2 by Karol Szymanowski and Symphony No 5 by Ludwig van Beethoven. In 2015, the orchestra recorded compositions by Witold Lutosławski for voice and orchestra under the direction of Daniel Raiskin—the album was nominated for the Fryderyks 2015. Five years later, the ensemble, led by Paweł Przytocki, received two more nominations for this prestigious award: for albums with piano concertos by Alexandre Tansman and Grażyna Bacewicz featuring soloist Julia Kociuban and with violin concertos by Emil Młynarski featuring Piotr Pławner. The latter received a Fryderyk in the category Album of the Year – Concert Music.

The ensemble has been on many foreign tours. In the last few years, they have visited Austria, Belgium, the Netherlands, Germany, Norway, Switzerland,

and Italy, performing in such prestigious concert halls as Tonhalle in Zurich, Salle de Musique in La Chaux-de-Fonds, Queen Elisabeth Hall in Antwerp, Cologne Philharmonic, Verdi Hall in the Conservatory in Milan, or the headquarters of the Philharmonic in Rotterdam – De Doelen. Those tours were prepared and led by Daniel Raiskin, who, from 2008 to 2015, was initially the head and a conductor of the orchestra and later its principal conductor.

In February 2017, the orchestra, led by Paweł Przytocki, gave a concert in the Golden Hall of the Vienna Musikverein. The success and impressive applause received from the international audience inspired the orchestra to appoint Paweł Przytocki as the artistic director of the Arthur Rubinstein Łódź Philharmonic starting from the 2017/2018 artistic season.

In 2015, on the 100th anniversary of its existence, the Arthur Rubinstein Łódź Philharmonic Orchestra was awarded a Gold Medal 'For Merit to Culture – Gloria Artis'.

Paweł PRZYTOCKI

Paweł PRZYTOCKI urodził się w Krośnie. Ukończył studia w Akademii Muzycznej w Krakowie w 1985 roku w klasie dyrygentury prof. Jerzego Katlewicza. W latach 1986–1987 był stypendystą Bachakademii Stuttgart, gdzie uczestniczył w kursach mistrzowskich prof. Helmutha Rillinga i Petera Eötvösa.

Od 1988 do 1991 roku był dyrygentem, a także dyrektorem artystycznym Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku. W latach 1995–1997 był dyrektorem artystycznym Filharmonii im. Artura Rubinsteina w Łodzi. Od roku 2005 do 2009 Przytocki współpracował z Teatrem Wielkim – Operą Narodową w Warszawie. W sezonie 2005/2006 przygotował premierę

Spartakusa Arama Chaczaturiana, prowadził także *Oniegina* Piotra Czajkowskiego, *Traviatę* Giuseppe Verdiego i *Cyganerię* Giacomo Pucciniego. W sezonie 2006/2007 dyrygował premierą baletu *Oniegin* w choreografii Johna Cranko. W latach 2008–2012 był dyrektorem naczelnym i artystycznym Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie. W roku 2011 zorganizował w Krakowie jedyny do tej pory w Polsce Gustav Mahler Festival z udziałem najznakomitszych zespołów orkiestrowych z Europy Środkowej.

Współpracuje z większością orkiestr filharmonicznych w Polsce, a także z orkiestrami symfonicznymi i kameralnymi za granicą, m.in. z: Budapest Concert Orchestra, Pannon Philharmonic Orchestra, Orchestra Sinfonica de Xalapa, Real Filharmonía de Galicia, Capella Istropolitana w Bratysławie, Filharmonia im. Leoša Janáčka w Ostrawie, Filharmonia Słowacka w Bratysławie, Slovak Sinfonietta, Bilkent Symphony Orchestra w Ankarze, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Ukrainy w Kijowie, Filharmonia w Odessie, Filharmonia Narodowa w Zagrzebiu, New Haifa Symphony Orchestra, Buffalo Philharmonic Orchestra, Orquesta Filarmónica de Bogotá, Filharmonia Narodowa w Santiago, Jerusalem Symphony Orchestra, Neue Philharmonie Westfalen, Philharmonisches Staatsorchester Halle, Staatsorchester Rheinische Philharmonie Koblenz, Jenaer Philharmonie, Brandenburgische Staatsorchester Frankfurt, Nürnberger Symphoniker.

Paweł Przytocki występował wielokrotnie z polskimi orkiestrami w Niemczech, Austrii, Szwajcarii, Belgii, Holandii, Francji i Hiszpanii. Uczestniczy

regularnie w międzynarodowych festiwalach muzycznych, takich jak: Athens Festival (1987), Musikfest Stuttgart (1988), Flanders Festival (1989), La Chaise-Dieu Festival (1996), Kissinger Sommer (1998), Bratislava Musik Festival (1999, 2007, 2010, 2018), Augsburgers Mozartsommer (2000), Choriner Musiksommer (2002, 2006, 2022), Praska Wiosna (2001), Wratislavia Cantans (2005), Chopin Festival Gaming w Austrii, Telavi Festival (2014), Wielkanocny Festiwal im. Ludwiga van Beethovena (2005, 2022). Artysta występował również w wielu prestiżowych ośrodkach muzycznych Europy, takich jak: Wiedeń (Musikverein), Berlin (Konzerthaus), Bruksela (Palais des Beaux-Arts), Santiago (Teatro Municipal), Paryż (Théâtre du Châtelet), Hamburg (Musikhalle), Bonn (Beethovenhalle). Ma na swoim koncie występy z najwybitniejszymi solistami, m.in. z: Elizabeth Söderström, Marjaną Lipovšek, Bruno Leonardo Gelberem, Grigorijem Sokolowem, Lilią Zilberstein, İdil Biret, Davidem Geringasem, Camille Thomas, Bomsori Kim.

Jego aktywność koncertowa jest w dużym stopniu dopełniona regularnymi nagraniami dla Polskiego Radia z udziałem Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach i Orkiestry Polskiego Radia w Warszawie. Utwalił na nagraniach archiwalnych szereg dzieł kompozytorów polskich XIX, XX i XXI wieku. Nagrania oraz koncerty zrealizowane z udziałem tych zespołów były wielokrotnie odtwarzane na antenie Polskiego Radia. Jeden z nich pojawił się również na antenie BBC 3 w prestiżowym cyklu Polish National Day 11 listopada 2014 roku.

Dyrygent ma na swoim koncie nagrania płytowe dla wytwórni DUX, Aurophon i Point Classics. Jego nagranie *I Symfonii* Rachmaninowa zostało wyróżnione przez amerykański magazyn muzyczny „La Folia” jako przykład rzadko spotykanej intensywności i zaangażowania w muzyce. Ostatnie płyty artysty nagrane z Orkiestrą Muzyczną Filharmonii Łódzkiej w 2019 roku *Emil Młynarski. Violin Concertos* i *Tansman Bacewicz. Piano Concertos* otrzymały nominacje do Nagrody Fryderyk 2020 w kategorii Album Roku – Muzyka Koncertująca. Pierwsza z nich, z solistą Piotrem Pławnerem, została wyróżniona tą nagrodą.

Od 2007 roku Paweł Przytocki związany jest z Katedrą Dyrygentury Akademii Muzycznej w Krakowie, gdzie prowadzi swoją klasę. Od 2017 roku pełni funkcję dyrektora artystycznego Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina.

Paweł PRZYTOCKI was born in Krosno. He graduated from the Academy of Music in Cracow in 1985 in the conducting class of Prof. Jerzy Katlewicz. From 1986 to 1987, he was a scholarship holder of the Bachakademie Stuttgart, where he participated in masterclasses of Prof. Helmuth Rilling and Peter Eötvös.

From 1988 to 1991, he was a conductor and the artistic director of the Baltic Philharmonic in Gdańsk. In 1995–1997, he was the artistic director of the Arthur Rubinstein Łódź Philharmonic. From 2005 to 2009, Mr Przytocki worked with the Teatr Wielki – Polish National Opera in Warsaw. In the 2005/2006

season, he prepared the premiere of *Spartacus* by Aram Khachaturian as well as conducted *Eugene Onegin* by Pyotr Tchaikovsky, *La traviata* by Giuseppe Verdi, and *La Bohème* by Giacomo Puccini. In the 2006/2007 season, he conducted the premiere of the ballet *Onegin* to the choreography of John Cranko. In 2008–2012, Paweł Przytocki was the chief and artistic director of the Karol Szymanowski Philharmonic in Cracow. In 2011, he organised in Cracow the only Gustav Mahler Festival in Poland to date with the participation of the most outstanding orchestral ensembles from Central Europe.

The artist co-operates with most philharmonic orchestras in Poland as well as with symphony and chamber orchestras abroad, including the Budapest Concert Orchestra, Pannon Philharmonic Orchestra, Orquesta Sinfónica de Xalapa, Real Filharmonía de Galicia, Capella Istropolitana in Bratislava, Leoš Janáček Philharmonic in Ostrava, Slovak Philharmonic in Bratislava, Slovak Sinfonietta, Bilkent Symphony Orchestra in Ankara, National Symphony Orchestra of Ukraine in Kyiv, Philharmonic in Odessa, National Philharmonic in Zagreb, New Haifa Symphony Orchestra, Buffalo Philharmonic Orchestra, Orquesta Filarmónica de Bogotá, National Philharmonic in Santiago, Jerusalem Symphony Orchestra, Neue Philharmonie Westfalen, Philharmonisches Staatsorchester Halle, Staatssorchester Rheinische Philharmonie Koblenz, Jenaer Philharmonie, Brandenburgisches Staatsorchester Frankfurt, or Nürnberger Symphoniker.

On a number of occasions, Paweł Przytocki has performed with Polish orchestras in Germany, Austria,

Switzerland, Belgium, the Netherlands, France, and Spain. He regularly participates in international music festivals, e.g. Athens Festival (1987), Musikfest Stuttgart (1988), Flanders Festival Ghent (1989), La Chaise-Dieu Festival (1996), Kissinger Sommer (1998), Bratislava Music Festival (1999, 2007, 2010, 2018), Augsburger Mozartsommer (2000), Choriner Musiksommer (2002, 2006, 2022), Prague Spring (2001), Wratislavia Cantans (2005), Chopin Festival Gaming in Austria, Telavi Festival (2014), or Ludwig van Beethoven Easter Festival (2005, 2022). The artist has also performed in many prestigious music venues in Europe, such as Vienna (Musikverein), Berlin (Konzerthaus), Brussels (Palais des Beaux-Arts), Santiago (Teatro Municipal), Paris (Théâtre du Châtelet), Hamburg (Musikhalle), or Bonn (Beethovenhalle). He has performed with the most outstanding soloists, including Elisabeth Söderström, Marjana Lipovšek, Bruno Leonardo Gelber, Grigory Sokolov, Lilya Zilberstein, Idil Biret, David Geringas, Camille Thomas, and Bomsori Kim.

His concert activities are significantly complemented by regular recordings for Polish Radio with the participation of the Polish National Radio Symphony Orchestra in Katowice and the Polish Radio Symphony Orchestra in Warsaw. He has registered a number of works by 19th-, 20th-, and 21st-century Polish composers on archival recordings. Recordings and concerts made with the participation of those ensembles have been repeatedly broadcast by Polish Radio. One of them also appeared on the air of BBC 3 in the prestigious Polish National Day series on 11 November 2014.

The conductor has recorded for DUX, Aurophon, and Point Classics. His recording of Rachmaninoff's Symphony No. 1 was distinguished by the American music magazine *La Folia* as an example of rare intensity and involvement in music. The artist's recent albums recorded with the Symphony Orchestra of the Łódź Philharmonic in 2019, *Emil Młynarski. Violin Concertos* and *Tansman, Bacewicz. Piano Concertos*, received nominations for the Fryderyks 2020 in the category Album of the Year - Concert Music. The former, featuring Piotr Pławner as the soloist, won the award.

Since 2007, Paweł Przytocki has been associated with the Chair of Conducting of the Academy of Music in Cracow, where he runs his own class. Since 2017, he has been the artistic director of the Arthur Rubinstein Łódź Philharmonic.

POLSKIE UTWORY ROMANTYCZNE POLISH ROMANTIC WORKS

Henryk WIENIAWSKI (1835–1880)

I Koncert skrzypcowy fis-moll op. 14

Violin Concerto No. 1 in F sharp minor, Op. 14 (1853)

①	Allegro moderato	16:14
②	Pregiera. Larghetto	5:18
③	Rondo. Allegro giocoso	7:50

Zygmunt NOSKOWSKI (1846–1909)

II Symfonia c-moll „Elegijna”

Symphony No. 2 in C minor ‘Elegiac’ (1875–1879)

④	Moderato misterioso – Allegro molto	8:48
⑤	Scherzo. Vivace – Poco tranquillo	7:05
⑥	Elegia. Andante molto sostenuto	8:13
⑦	Finale. „Per aspera ad astra!”.
Poco adagio – Allegro assai vivace	7:24

Całkowity czas | Total time: 61:13

Wojciech NIEDZIÓŁKA skrzypce | violin

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Łódzkiej

im. Artura Rubinsteina

Arthur Rubinstein Philharmonic Orchestra

Paweł PRZYTOCKI dyrygent | conductor

Polecamy również | We also recommend:

DUX 1606

DUX 1612

DUX 1613

